

ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

ГОДИНА СХІХ, БРОЙ 20

СОФИЯ, 16-31 ОКТОМВРИ 2018 г.

ЦЕНА 0,70 лв.

e-mail: sinizdat@gmail.com

www.facebook.com/Synodalpress/

Актуално

- Спектакълът, който не гледаме
За постановката „Антихрист – суперзвезда“
стр. 1, 6
- Сексуална просвета? – Да, но каква?
стр. 6

Юбилей

Тридневни тържества в Стара Загора по повод 180 години от рождението на митрополит Методий Кусев
стр. 4-5

Църковно богослужение

Богослужебна прослава на св. Йоан Рилски
За познаването на волята Божия
стр. 7

ИНТЕРВЮ

Когато солта загуби силата си

Разговор с проповедника архимандрит Василий Бакоянис

по достъпен и нагледен начин много утвърдени практики и традиции.

През 2012 г. Синодално издателство подготви и издаде една от книгите на архим. Василий със заглавие „Отвъд смъртта. Къде са нашите покойници и как да се погрижим за тях“. Книгата надниква във Вълнуващата мистерия на човешкия опит след смъртта, представя любопитни примери на личен следсмъртен опит, упътва ни каква може да бъде нашата най-добра християнска грижа и подкрепа за душите на ближните, напуснали този свят.

– Каква е мисията на проповедника днес?

– В историята на Гръцката църква има спомен за това, че някога е имало свещеници, които не са можели да четат дори Писанието. Малко били образованите богослови и тогава от митрополията са изпращали по селата духовници, които да изповядват и проповядват. Те го правели не само в неделния ден, но и през седмицата, в следобедните часове. Интересно е, че цялото село се е събрало на тези беседи, които са учили на православна вяра и живот. Всички с нетърпение са очаквали проповедника и са се подготвяли с въпроси, които да поставят. След беседата цяла седмица са дискусирали и обсъждали казаното от него.

На стр. 2

Архимандрит Василий Бакоянис е клирик на Гръцката православна църква. Роден е през 1953 г. в Гърция. Завършва семинария и Духовна академия в Атина. Продължава образованието си в Белград, а след това и в Ню Йорк.

Автор е на повече от 70 книги, повечето с пастирски характер. Своята активна писателска дейност започва през 1972 г., след одобрението и поощрението на литератори и писатели.

През 1980 г. приема духовнически сан и посвещава живота си на християнската проповед. Работи като проповедник в митрополията на гр. Патра и днес е най-известният изповедник в града.

В своите книги духовникът разглежда актуални въпроси свързани със съвременния християнски живот. В тях обяснява необходимостта от молитвата, поста, брака и гр.

Сред написаното има и агиографски книги, които разказват за св. Богородица и светшите. Част от творчеството му засяга литургически и догматически въпроси, които обясняват

АКТУАЛНО

Спектакълът, който не гледаме

За постановката „Антихрист – суперзвезда“

През 2017 г. театралният спектакъл „Часът на дявола“ отключва гнева на многобройната православна общественост в гръцкия град Солун. Възмутените хора скандират: „Ελλάδα σπύλαι Ορθοδοξία“, което дословно се превежда като „Гърция означава Православие“, и в крайна сметка успяват да провалят това антихристиянско представление. Постановката е отменена.

Лятото на 1966 г. е наистина горещо за „Бийтълз“. Самодоволно и небрежно подхвърлената от Джон Ленън фраза за „умиращото християнство“ и „We're more popular than Jesus“ („Ние сме по-известни от Исус“) провокира вълна от протести в Америка. Изгорено е голямо количество плочи, някои радиостанции спират излъчването на тяхна музика, отменят се интервюта, пресконференциите, концертите. Ленън официално се извинява за казаното, но историческият факт

е, че концертният живот на групата е приключил и се налага тя да се ориентира предимно към студийна работа.

2015 г., Новосибирск, Русия. За тези, които не знаят – населението на града е почти 1,6 милиона души, а вузовете са 45. За сравнение – на територията на цяла България съществуват 50 акредитирани висши училища.

През юни месец същата година предстои скандалният Мерилен Менсън да изнесе концерт в града, но митингът, организиран от православната общественост, успява да убеди градските власти в нецелесъобразността на запланираното мероприятие и то бива отменено. Това обаче не е единственият път, когато новосибирските граждани биват провокирани – операта „Танхойзер“ на Рихард Вагнер, или по-точно това, в което тя е превърната от постановчиците, предизвиква небивало напрежение. Многохиляд-

ният протестен митинг е прецедент в историята на оперните спектакли. Провалът е очевиден.

Протоиерей Димитрий Смирнов казва тогава по този повод: „Мухите си търсят един продукт, пчелите – друг“.

Пак в Русия, този път в Москва, богоухуствената изложба, наречена „Скулптурите, които не виждаме“, предизвиква напълно заслужения гняв на изключително голямата православна (и не само) общност. Фрагмент от едно от хилядите писма: „Богоухулните и кощунствени изображения на Господ Исус Христос, Богородица и св. Йоан Кръстител накърняват чувствата на православните вярващи, а също и моите. ... Считам действията на лицата, отговорни за организацията на дадената „изложба“, за публични и унищени“.

Не знам дали унищелно, но в нашата страна също се е случвало търпение то на мнозина да бъде подлагано на подобни изпитания, всеки път с различна по сила, но едностранна реакция от страна на хората.

На стр. 6

ИНТЕРВЮ

Когато солта загуби силата си

От стр. 1

Днес ситуацията е значително по-различна – духовниците задължително са образовани и начетени. Моята работа в митрополията е да ги подпомагам в пасторската им дейност и съм като пътуващ проповедник. Това, което мога да кажа от моя опит, е, че народът очаква от нас, свещениците: пример, любов и добросъсърдие.

Старецът Паусий питал:

– Къде е отишъл едн-кой си ?

– При Георги, при един златоуст, при някой, който добре говори...

– Добре, отишъл е, чул го е, ама любов получил ли е от него ?

И ако днес ние, свещениците, искаме света, който е далеч от Църквата, да го спечелим, с нищо друго не можем да го направим, освен с доброта и любов. Защото първото, което светът очаква от нас, е любов. Всичко останало той го вижда и другде. И когато някой слуша един свещеник, той го олицетворява с добротата и любовта, с това да не е сребролюбив, да не е властолюбив, да бъде безкористен.

– Има ли днес кой да слуша църковния проповедник ?

– Винаги. Винаги съществуват хора, които да слушат, добронамерени хора. Свети Йоан Лествичник дава един много добър пример. Когато някой е гладен и му занесеш грозде, а гроздето има десет зърна, от които девет са развалени, той ще хвърли развалените зърна и ще вземе едното. А друг, който не е много гладен, ако му дадеш грозд с девет хубави зърна и едно развалено, той ще види само разваленото зърно и ще изхвърли целия грозд...

Отивам да организирам някакво събитие. По време на работата съм казал нещо, което не се е понаряло. Този, който е недобронамерен ще запомни само това и него ще си спомня... Много голямо значение има сърцето на човека. То определя неговата преградоположеност и светуосещане. Когато някой проповядва, ние разбираме същността на проповедника. Защото от устата излиза онова, което носи в сърцето си. А някой, който само критикува, разбираме и той какво носи.

Ще ви споделя нещо много важно: професорът по психология Алберт Мех-

рябан казва, че думите ни сами по себе си влияят на събеседника 7%. Тонът на гласа – 38%, а „езикът на тялото“ (т.е. преживяването на казаното) – 55%! Народът не иска от нас проповеди, а иска преживян опит, с който да му покажем как да преодолее и той самият изпитанията и да реши проблемите си. Като свещенослужители ние би трябвало да проявяваме в света чиста любов и смирение. Но за да имаме чиста любов и смирение, ние трябва да имаме християнски живот. Думите ни трябва да са съпътствани от добротелта. Ето такава сила има да живееш това, което говориш! Без личното преживяване, нас няма да ни има никакви в съзнанието на света. Ше сме, според Христовите думи, като обезсилен сол, която хвърлят на пътя и никой не ѝ отдава никакво значение, дори този, който я хвърля...!

Един пример:

Митрополитът на Никополс и Превеза Мелетий бе според мен свят и мъдър човек († 2012 г., духовният старец на архим. В.Б. – бел. ред.). Богослужението му не беше фарисейско, но истинско, всеотдайно служение. Усещаше се съпричастие, смирение и съкрушение.

Той ми сподели, че веднъж, когато извършил опело в някакъв атински храм, до него се приближил един господар, който му казал: „Аз съм собственик на наетата за случая погребална агенция. Вие, високопреосвещени Владико, може да нямате хубав глас, но начинът, по който извършихте погребалното последование, ни разчуства. Показвахте, че това, което четете, го вярвате. Затова, когато роднините на починалия пожелаят Владика за погребението, моля Ви да цъвате Вие, ще получавате и съответното възнаграждение. И ако случайно не желаете парите за себе си, то може да ги давате на митрополията си“. Разбира се, Владиката отказал, защото не искал погребалното последование, както и всяко едно последование, да се свързва с получаване на пари, дори парите да са предвидени за благотворителност. В случая Важното е, че начинът, по който той извършвал това последование – със съчувствие, с болка и т.н., докосвал всички, дори и

най-безчувствените!

– Знаем, че душата по природа е християнка (Тертулиан), но как трябва да възпитаваме сърцето си и да достигнем до онази божествена ревност, която ни кара да изпяваме любов дори към враговете си ?

– Това не става от само себе си. Трябва да се опитваме, да полагаме усилия за това. Как достигна святост старецът Паусий?... Подвизавах се. Простичко!

– Как да помоем на младите хора да разберат, че чистотата на сърцето е много важна и да я пожелаат, да я придобият и запазят ?

– Първо ние трябва да сме я намерили, да я имаме ние. Разбира се, зависа от това дали младежът иска да я има. Ако той не пожелае, тогава нищо не става! Но при желание, с един добър духовен отец и с Божията благодат, чудеса стават!

Велико нещо е желанието. Да се върнем към примера на св. Йоан Лествичник и грозда с деветте прогнили зърна и едното здраво. Който има желание, той ще изхвърли изгнилите и ще изяде здравото именно защото има желание за храна. Подобно нещо се случва и с този, у когото има желание да гоиде в Църквата. Той може да чуе девет лоши приказки за нея и само една добра. Но точно тази, добрата, ще го докосне и ще го накара да влезе в Църквата. И обратното, ако е някой, който не изпитва желание, той ще види едното развалено зърно, ще пренебрегне добрите зърна и ще се вторачи в разваленото... С други думи, той може да чува множество полезни слова, но ще се заслуша само в онова, което е нещо накрито казано. И... ще се захване за него, за това – кривото, за да си има оправдание.

– Какво бихте препоръчали на християнин, който е отчаян или страда от депресия ?

– Да посети лекар специалист. От наша страна, на духовниците – както потвърждават това и благочестиви психиатри – ние ще трябва за този конкретен човек да свършим своята духовна работа – да укрелим вярата му и да му дадем надежда. Тоест да му подчертаем, че нашият Бог е милостив и прощава всеки един грях, ако има покаяние. Разбира се, същото трябва да казвате и на всички други, защото това е истината, но най-вече да го казвате на страдащите от депресия.

– Написал сте повече от 70 книги... Как започнахте да пишете ?

– Още от юношеска възраст ме влечеше да пиша. Когато бях студент, написах един текст, видях го литератор и ме насърчи да продължа да пиша, тъй като според него съм имал малък талант. После ме окуражаваха и други опитни писатели и така аз продължих да пиша. И едва сега, т.е. след четиридесет и пет години, аз започвам вече да поразвам „тайните“ на писането. Защото това е майсторлък! Майсторство е затова, защото те чете не някой, който те познава, а който не те познава.

– Сега какво е Вашето служение в Църквата? Изповядвате ли ?

– Да. Изповядвам и проповядвам. Изповядвам в Патра и проповядвам навечер в провинциалните енориси.

– Изхождайки от Вашата прак-

тика, мислите ли, че се променя изповедта на християните ?

– Не съществува вече изповед според нейното древно понятие, където се изброяват само греховете. Днешната изповед е и беседа, и обсъждане на проблемите на хората.

– Имате ли някое впечатляващо преживяване при изповедта ?

– Никога няма да забравя това, което видях, и то още първия ден, когато започнах да изповядвам. Това бе през 1981 г., в началото на Рождественския пост. Изповядвах в едно село. Пристигнаха първите миряни за тайнството Изповед. Бяха възрастни хора. Всеки от тях още при влизане в храма правеше по три земни поклона. Стигайки до средата му, правеше по още три земни поклона, и дръжи три, заставайки пред мен. И на колелите в пълно съкрушение се изповядваха на мен. Аз младок, той – старец...

Само че днес нещата са различни, различна е и изповедта. Но това е една друга, много обширна тема.

– Виждали ли сте в живота си някое чудо ?

– За мен чудо е решението да станат йеромонах. През 1976 г. замиснах за Америка да следвам теология в Богословския институт „Св. Владимир“ – Ню Йорк, където преподаваха знаменити професори като о. Александър Шеман и о. Йоан Майендорф. Във всеки случай там, в Америка, ледайки нейните „грандиозни“ постижения – техническа култура, начин на живот и т.н., се размислих колко изключително празен е този живот. И така аз промених посоката на своя. Реших да станат йеромонах. И станах през 1980 г., на 27-годишна възраст.

– Кой е най-трудният въпрос, който са Ви задавали досега ?

– Този, който сега ми отпярват! (смей се и после продължава сериозно) –

Никой не е свършен. Много пъти стигахме до задънена улица и не знаех какво да правим. В такива случаи и ние, свещениците, сме глъжни да се гопитваме до другите, така че при трудни проблеми да направим възможно най-доброто. Имате отговорност пред Бога!

– Един последен въпрос: нужно ли е да се пости преди св. Причастие ?

– Още от IV век св. Причастие се свързва с поста. (Тоест от века, в който християнството излиза от периода на гоненията и става официално изповедание – бел. ред.). Постили са цяла седмица – съществуват множество документи в подкрепа на това. И много добре са правели. Наистина.

Ако в дома ви предстои да гоиде патриархът, вие няма ли някак да се подготвите за това? Няма ли да почистите къщата, да я понатъкните? Да, разбира се! И защо? От уважение към сана на патриарха. И пак да гоиде след няколко дни, вие пак ще направите същото.

А съв св. Причастие какво се случва? Христос пристига в „къщата“ ни, в тялото ни, в душата ни! Не трябва ли това да от уважение към Великият Посетител да подготвим и тялото си (чрез поста) и душата си (чрез молитва)? Ако не направим това, то ние проявяваме неуважение към Личността Му! Ако четем св. Йоан Златоуст, ще останем шокирани. Той изисква от християнина, който се причастява, да е

На стр. 3

От стр. 2

чист като сълза. Така например, той казва, че който осъжда духовния си отец, е недостоен да престопа гори през външната порта на храма! Ние тогава трябва ли да излезем пред външната порта на храма и да причастим един такъв християнин? На базата на думите на св. Йоан Златоуст, такъв е недостоен да бъде причастен. Той би трябвало първо да очисти душата си от греха (да не говорим за त्याлото! – бел. ред.) и едва после да се причасти.

– **Казват, че след като не съществуват църковно правило (канон), което да определя пост преди св. Причастие, то защо въобще да се пости?**

– И правило да имаше, стомахът ни все щеше да изнамери начин да го отмени, така както са отменени и толкова други правила, в които се говори за поста.

Като цяло, църковните правила (канони) се явяват, когато възникнат въпросите. В този смисъл именно не съществуват правила, което да постановява пост преди св. Причастие, защото в Църквата този въпрос никога не е стоял, срещ – никой не се е питал дали да пости, защото всички са си постули. И още нещо – Църквата не се базира само на църковните правила, но и на Свещеното Прегане. Така например, няма църковно правило, което да постановява „поверителност на изповедта“. А важи ли „поверителността на изповедта“? Разбира се, че да! Без да има правило за това.

Господ Бог, за да ни обдарява с благодатта Си и освещението Си, не гледа колко пъти ние си отваряме устата и се причастяваме, а как я отваряме. Иначе ние, свещениците, гето толкова пъти се причастяваме, би трябвало отдавна да са ни поникнали крила и да сме станали ангели...

Моля, обърнете внимание на случката, която сега ще ви разкажа, и приключвам с това:

Един мой познат свещеник от Памра посети по рождественските празници (2002 г.) някакво отдалечено село в Северен Епир.

Приближила се до него една майка и му каза: „Дъщеря ми е скована от парализа. Само че от две години насам тя пости от месо, а в срязя и петък от олио, с надеждата, когато се намери свещеник, той да я причасти. Моля, след като се случи сега да сте тук, бихте ли я причастили!“

Свещеникът тогава влязъл в най-близката църква и взел със себе си св. Дарове. Но щом пристъпил да причасти скованото от парализа момиче, изпаднал в шок. Цялото ѝ лице било в светлина. То греело още преди да я причасти!

Христос Бог видял сърцето ѝ, жертвата ѝ, подготовката, която правела, за да приеме Тялото и Кръвта Му, и я посетил още преди да се причасти... Ето, от такива сърца се „улавя“ Христос!

– **Много Ви благодарям!**

– И аз Ви благодарям за възможността, която ми дадохте – чрез Вас да вляза в общение с благочестивия православен български народ. Господ Бог да Ви благославя. Амин!

Разговора води:
Весела ИГНАТОВА
Превод: Анула ХРИСТОВА

ХРОНИКА

От България

КОМЮНИКЕ

от годишната среща на Комитета на представителите на православните църкви към Европейския съюз (CROCEU)

По любезната покана на Негово Светейшество Неофит, митрополит Софийски и патриарх Български, в периода 5-7 октомври в България се провежда годишната среща на Комитета на представителите на православните църкви към Европейския съюз (CROCEU). Основната тема на срещата тази година бе „Фактори за задълбочаване на сближаването в европейското общество“.

Представителството на Европейската комисия в България бе домакин на проведената семинар-беседа, в който размислите си по темата изложиха представителите на Вселенската патриаршия, на Румънската патриаршия, на Българската патриаршия и на Кипърската църква. Към тях се присъединиха и учени, европейски служители и сътрудници на Българската православна църква.

Членовете на CROCEU наблегнаха на обстоятелството, че обществото, в което живеем, е все по-многообразно, като е налице нарастваща необходимост от задълбочено сближаване както на европейско и национално, така също и на регионално и местно равнище. Действително, етническите, културните и религиозните различия биха могли да породят страх от другия, в резултат на което да се създават прегради, стени и разделения. При тези обстоятелства е от съществено значение Църквите в Европа да култивират и поддържат диалог с дру-

ги фактори в обществото, като, от една страна, разкриват важната роля на християнството за създаването на Европа, а в последно време и на Европейския съюз, и същевременно, от друга страна, да предлагат цялостна стратегия за бъдещето на тази много сложна „конструкция“ с множество измерения.

По-конкретно, общественото сближаване в Европа следва да бъде насърчавано с всеобхватен комплекс от политически мерки с данъчен, бюджетен, социален и образователен характер, чиято крайна цел е постигане на общото благо. В центъра на всички тези политически мерки следва да бъде поставено зачитането на вроденото достойнство и неповторимост на всяка човешка личност, което е основополагащ принцип на християнството. Само с помощта на такъв подход може да се преобрази Европейският съюз, за да може той да не бъде само един пазар, основан на изцяло

икономически интереси, където целта е винаги постигането на по-голям икономически растеж, а по-скоро семейство от държави, като каквото е замислен още от самото начало, което се основава на общи принципи и ценности и може да способства за процъфтяването и цялостното развитие на всяка нация, а всъщност и на всяка човешка личност.

В събота, 6 октомври, членовете на Комитета пътуваха до Стара Загора, където взеха участие в честването на 180-годишнината от рождението на митрополит Методий Кусев, първия наместник на тази досточтим митрополитска катедра.

Кулминацията на програмата бе на 7 октомври, когато в катедралния храм на Стара Загора членовете на Комитета съслужиха при отслужването на Божествена света Литургия, предстоявана от Негово Високопреосвещенство Старозагорски митрополит Киприан, в присъствието на Негово Светейшество патриарх Неофит. След светата Литургия членовете на CROCEU се срещнаха с него и изказаха благодарности на патриарха и на Негово Високопреосвещенство Западно- и Средноевропейски митрополит Антоний за гостоприемството. Негово Светейшество увери членовете на Комитета за молитвената му подкрепа и им пожела крепост и сили.

Кампанията „Направи го за България“ във Варна

На 7 октомври във варненския катедрален храм „Успение Богородично“ бяха извършени светите тайнства Кръщение и Миропомазание, с които Църквата придобиха 70 нови членове. Първата група деца бяха кръстени от Негово Високопреосвещенство Варненски и Великопреславски митрополит Йоан. С архиерея съслужиха ставр. ик. Димитър Стоев – протосингел на светата митрополия, и храмовото духовенство. В продължение на часове храмът бе изпълнен от множество родители, кръстници и роднини, които съдъстваха в радостта.

Град Варна се включва за втора поредна година в кампанията „Направи го за България“ с инициатор продуцент Андрей Арнаудов, която цели насърчаването на раждаемостта в страната, помагане на родителите техните деца да приемат свето Кръщение. Тази година в кампанията се включиха 11 града, сред които бе и град Шумен. Тайнствата там бяха извършени в храм „Възнесение Господне“ от ставр. ик. Димитър Николов – архиерейски наместник на Шуменска духовна околия.

Митрополит Йоан се обърна към присъстващите и разяснявайки важността на тайнствата Кръщение и Миропомазание, каза: „Това е едно велико тайнство на входната врата в светата Църква – кръ-

щението в Троицния Бог, в името на Отца и Сина и Светия Дух (срв. Мат. 28:19), и веднага след него светото тайнство Миропомазание с помазване тялото на младенците със свето миро. Следователно това е една голяма отговорност и възможност вече тези деца да бъдат членове на светата Църква“.

Негово Високопреосвещенство заяви, че трябва добре да се осмисли она, което се е случило в този ден и че това не е един просто административен или чисто външен акт, а велико тайнство, което се изживява един път в човешкия живот.

Архиереят пожела на новопокръстените здраве, възрастване в доброто възпитание в православната вяра и добрите нрави, морал и устои на нашето общество.

Георги ВЕЛИКОВ

Молебен в чест на 20-годишнината от създаването на Библейската библиотека на СУ

На 11 октомври, по повод 20-годишнината от създаването на Библейската библиотека към Богословския факултет на СУ, в Столичния храм „Св. София“ бе отслужен молебен, с който бе дадено началото на тридневна програма, свързана с кръглата годишнина.

Тя се организира от директора на библиотеката доц. д-р Ивайло Найденов, който е и зам.-декан на Богословския факултет.

В рамките на програмата е включена Международна научна конференция под наслов „Новият Завет е скрит в Стария, Старият Завет се разкрива чрез Новия“ (блж. Августин) и връчване на отличия „доктор хонорис кауза“ на проф. д-р Карл-Вилхелм Нибур.

Молитвеното последование бе отслужено от Негово Преосвещенство Белградски еп. Поликарп, викарий на Софийския митрополит. В края на последованиято той поздрави участниците във форума и пожела на библеистите, събрани от цял свят, да имат много добродетелни успехи, които да допринасят за развитието на богословската наука и християнската вяра.

Софийска митрополия

ЮБИЛЕЙ

Тридневни тържества в Стара Загора по повод 180 години от рождението на митрополит Методий Кусев

30-триндневни мащабни тържества и наситена програма старозагорски обеляват 180 години от рождението на митрополит Методий Кусев, основател на Старозагорската епархийска катедрa и първ нейн преекстап. Дните 5-7 октомври съвпадат с Деня на Стара Загора (5 октомври), който всяка година се обелява особено тържествено.

Богата програма с много различни събития събра държавна и духовна власт, да отплатд необходимостта почит към един духовник, допринесъл не само за развитието на духовния живот в епархията, но спомогнал и за благоустройството на града.

За първи път в Стара Загора държавна власт и духовно ръководство, събрани от благодарността и почитта към извения преекстапник, в единномислено организиряха съвместни мероприятия и активно си взаимодействаха и съучастваха във всички инициативи.

Празничната програма започна в слободните часове на 5 октомври, когато на кръстовището в центъра на града, пред парк „Тракия“, пристигнаха **две светини**: украинската чудотворна икона на Майката Божия „Скоропослушница“ от гр. Ананьев и дреката на св. Петка, дар от Румънския патриарх Даниил за Българския патриарх Неофит.

Чудотворна икона на Майка Богородица „Скоропослушница“ е копие, икографисано в Света Гора през 1893 г. Осветена е в манастира „Дохиар“, където от Х век се намира оригиналната чудотворна икона. През 1915 г. това копие е подарено на църквата „Св. Александър Невски“ в гр. Ананьев, Украйна.

Светините бяха тържествено посрещнати от кираирха на епархията Негово Високосекрещество Старозагорски митрополит Кириан и многоисланди боголюбови народ. Сред тях бяха областният управител Гергана Микова, заместниците й Петя Чакърва и Красимир Червилков, заместник-кметът Иванка Сотирова, началникът на отелд „Култура“ Диана Атанасова, началникът на РГО – Стара Загора Татяна Димитрова, десетки старозагорски свеще-

КРАТКА СПРАВКА

Митрополит Методий Кусев (с кръстото и мте Тодор Йовчев) е роден в град Присел. Моментът от биографията му писателски Димитър Тадев е вглед в образа на героя си Лазар Глаушев в романа „Преспанските калмахи“. Съвсем млада Тодор Йовчев е бил избран от съвръжданите си за мтеж предводител на Първия църковно-народен събор в Цариград, а две години по-късно е постриган за монах. По време на Априлското въстание от 1876 г. предава сведения чрез преподавателите на „Робърт колеж“ на западната преса за зверствата над българското християнско население, молага на руските войски. След Освобождението става протосинел на ексарх Йосиф в Българската ексархия в Цариград до 1896-а, когато е избран за първи митрополит на новоустроената Старозагорска епархия. Заради противоречия с ръководството на Църквата през 1904 г. са му били отети каноничните права, низовержешето продължава до 1920 г., две години преди смъртта му. След многобройните дела, с които е запомнен, е и призиват мукъми никогашиния американска президент Уоруд Уилсън от 14 март 1919 г. – да не дотука трайно откъсване на Македония и Дробруджа от България с бъдещия мирен договор след края на Първата световна война. Митрополит Методий Кусев е и създател на днешния парк „Азмято“ в Стара Загора.

служители и др.

След като се поклониха и целунаха светините, митрополит Кириан, държавните лица и цялото църковно изпълнение, съществуващо от многоисланди народ, потеглиха с литийното шествие към храм „Св. Николай Мирликийски“, намиращ се в центъра на града. Към шестинето непрекъснато се включваха все повече и повече християни и достигайки до храма, то се превърна в пълноводна река, която не преставаше да приижда.

Достигайки до храм „Св. Николай“, светините бяха внесени и поставени за поклонение, а духовството даде начало на вечерното богослужение. Богослужбата бе изпълнена според двете невечески традиции, утвърдрили се в Българската църква. Източнотърковите несполения бяха прекарно изпълнени от старозагорски свещеници, ръководени от д-р Любомир Игнатов, преподаващ в Богословския факултет на СУ и в Софийската духовна семинария, а хармоничните несполения изпълни квартетът при Шпенцианския манастир „Св. Рождество Христово“, с диригент Мария Бошнакова.

С кратко слово към препънения от богомолици храм се обърна митрополит Кириан. Той поздравя всички с празника на Стара Загора и подчерта какво голямо благополучие за жителите на града е пристигането на чудотворната икона „Скоропослушница“.

„Иконата дойде тук от Бога и за всички нас, за да може да озъстане своята същност на православни християни и че без Него нищо не може да вършим. Най-вече, за да може молитвата на Майката Божия „Скоропослушница“ да ни спомогна и закрила, да ни дава сила, мир, здраве, вдъхновение и православна Христова любов“ – каза в словото си той.

На 6 октомври в зала „П. Р. Ставрийков“ на Община Стара Загора започна **тържествена сесия на Общинския съвет**. Официални гости там бяха Негово Светейшество Българският патриарх Неофит и членове на Св. Синод на БПЦ:

Сливенски митрополит Йоанкиев, Великотърновски митрополит Григорий, Пловдивски митрополит Николай, и епископите: Мелнишки Герасим, Знеполски Арсений, Велички Сионий, игумен на Троянския манастир, Тернополски и Кременецки митрополит Сергей, архимандрит Василий Савов – протосинел на Софийска митрополия, старозагорски иконом Нелуд Опря – представител на Румънската патриаршия в България.

На събитието присъстваха още заместник-председателят на ЕС Мел Христов, областният управител Гергана Микова и заместниците й – Петя Чакърва и Красимир Червилков, народни представители и общински съветници.

Община Стара Загора удостои със звание за особени заслуги **Негово Светейшество Българския патриарх Неофит**, а Негово Високосекрещество Старозагорски митрополит Кириан – с благодарствен плакет за заслуги от името на кмета Живко Тодоров и община Стара Загора. Отличията връчи председателят на Общинския съвет Тяньо Брайков.

Преди официално да открие научната конференция, Негово Светейшество патриарх Неофит връчи ориент „Св. ап. Карл“ – I степен, на кмета на община Стара Загора Живко Тодоров. Решението за това е взето от Епархийския съвет на Старозагорска митрополия.

Поднасяме ви този ориент не само за заслугите ви като градоначалник и достойните ви дела за утвърждаване на авторитета на БПЦ – Българска патриаршия, но и като лично послание, че родната ни Църква онеия по достойнство всеки път в покрена на народа ни, на нашите брати и сестри, и на спасителната ни вяра. Вие направихте и правите много народолюбиви дела за нашата прекрасна Стара Загора – престолния град на Старозагорска епархия, и се потрудихте да бъде още по-обителна „перлата на Равна Тракия“ – каза в поздравителното си слово митрополит Кириан.

След награждаването патриарх Неофит откри **научна конференция**, посветена на 180 години от рождението на Старозагорски митрополит Методий.

В своето слово той каза: „Синовете и свещени наш бълг и историческа отговорност е за светата ни Православна църква да помни и да почита паметта на всички свои достоянии народ, отидли си мте и живота си за нейното състояние през вековете и за осъществяването на нейната вяра и спасителна мисия. Сред всички тях особено ярко зрее образът на един от достойните синове на православния български народ и заслужил архимандрит на светата ни

Църква – приснопаметния и многообителен от целия ни православен народ Старозагорски митрополит Методий (Кусев).

В годината, когато се изпълва 180 години от неговото благополучно рождение, за нас в висока чест и истинска духовна радост да открием светостаята научна конференция, посветена на неговата съвременна личност и етозило дело – не само за богословската Старозагорска епархия, но и за цялата ни света Църква, отпадна онеия и при знала значащето на роля и заслуги на митрополит Методий. Върхата мтея личността и делото му и до две продължават да заслужават вниманието на историците и да бъдат обект на изследване и документиране, защото според него и остават от него за бъдещите поколения е истински богато по своите мащаб и е светъл пример за ревностно църковно-обществено служение.

Ето защо в този приличен ден, полагайки началото на настоящата научна конференция и на тържествата по повод годишнината на митрополит Методий, изказваме всекрещена благодарност от наше име и от името на Св. Синод на Високосекрещество ни събрат, Старозагорски митрополит Кириан, и на всички организатори и домакици на настоящото събитие, като им благодарим за лавна млого сила и ревност по Божие дело и мисията на Христова Църква сред православния ни народ, защото ние за родителите ни в Господа предици и почитта ни

към тях са сигурна гаранция за непрекъсната и благополучна развитието на като достойни чеда на Църквата и Родината“.

В конференцията взеха участие с научни доклади водещи историци. Директорът на Старозагорския държавен архив Галетин Караславов огласи новооткрити данни и факти от живота на митрополит Методий. Доклад изнесоха и близки на блаженочивия Старозагорски митрополит Методий Кусев.

Конференцията завърши с премиерна проекция на документален филм за живота и делото на митрополит Методий Кусев, подготвен от екипа на Телевизия СКАТ и Старозагорската св. митрополия. Филмът е изработен със специалното съдействие на областния управител Гергана Микова.

В слободните часове Негово Светейшество патриарх Неофит и синодалните митрополити посетиха храм „Света Троица“. Към тях се присъединиха и от Комитета на представителите на православните църкви към ЕС, които през тези дни провеждат първото в България заседание.

Вкешките духовници бяха посрещнати от храмовото духовенство во главе с преекстапния отец Евгений Димитров и десетки деца от Неделното училище при храма. Мал-

ките християнчета изпълниха затрогваща литературно-музикална програма и поднесоха приветствие към патриарх Неофит и синодалните архиереи.

Към големия и просторен храм, с прекрасно уредения вътрешен двор, отскоро в реновирана сграда, определена за Енорийски център. В нея е подоредена библиотека и е оборудвана зала за занимания. Изградена е и рампа за деца с увреждания. Ремонтът на сградата е струвал над 30 хиляди лева, събрани чрез дарения и ред благотворителни инициативи, организирани от самите деца. През последните 20-на години стотинца деца са преминали през обучението на неделното училище при храма. Днес то се посещава от 70 деца, като най-малките са два тригодишника.

Патриарх Неофит благослови новата придобивка, а митрополит Кириан извърши водосвет, с който освети сградата и откри новата учебна година на неделното училище.

Официалната програма на патриарх Неофит и придружаващите го членове на Светия Синод, както и официалните гости, продължи с поднасяне на венци пред **панелика на митрополит Методий**, разположен в подножието на парк „Азмято“, в близост до Старозагорска митрополия. Панеликът е проектиран от проф. Владимир Старчев и е издигнат през 1996 г.

Високите гости, придружени от държавните лица, посетиха сградата на Старозагорската митрополия. Сърдечен прием им оказа митрополит Кириан, който ги приветства като домакини.

Куминания и завършек на тридневните тържества бе възкрената литургия в неделния ден на **7 октомври**.

През цялата нощ боголюбивия старозагорци се редяха на опашка, за да се поклонят пред чудотворния образ на св. Богородица „Скоропослушница“. Той се бяха превърнали в своеобразен дълъг шпалир, който развълнувано посрещаше пристигащите висши духовници, дошли в града да уважат тържествата.

Пръв пристигна митрополит Кириан, който като домакини възгласи празничната литургия. Той възлезе тържествено в храма и приветства пристигналите български и чуждестранни архиереи от цял свят.

Българският патриарх Неофит, скъп и обичан гост, бе посрещнат най-напред от боголюбивото събрание. Облечен в патриархически си мантия, той пристъпи към входа на обновената църква, където бе очакван от всички гости – духовници и свещенство от цялата Старозагорска епархия.

Благославещ със св. кръст, патриархът поздравя дългия шпалир от свещенослужители и изпълнената до краен

предел църква и даде начало на **св. Литургия**. Застанаха край св. Трапеза, заедно с кираирха на епархията съслужиха: Техни Високосекрещество митрополитите: Сливенски Йоанкиев, Великотърновски Григорий, Пловдивски Николай, Западно- и Среднобългарски Антоний, Врачански Григорий, НВпр. Атинагор Белгийски и НВпр. Тернополски и Кременецки Сергей, Техни Преосвещената епископите: Виктор Коцаба от Украинската църква, Мелнишки Герасим, гл. секретар на Св. Синод на БПЦ, Велички Сионий, игумен на Троянската св. обител, Знеполски Арсений, викарий на Софийски митрополит; архимандритите: Василий Савов, протосинел на Софийска митрополия, Нектарий Иванов, Емилиев Богдан, Атанас Султанов, протосинел на Западно- и Среднобългарска митрополия, Василан, представител на Руската църква и нас, старв. ик. Нелуд Опря, представител на Румънската патриаршия и нас, всички архиерейски наместници на Старозагорска епархия, многоислено старозагорски свещенослужители и др.

Празничното богослужение бе уважено от видни официални лица и представители на институциите в града.

Пореди многобройния народ, Община Стара Загора предвидливо се бе потружила да бъде монтирана в околнотраховото просторство видео-стена, на която на живо се изпълняваше богослужението в храма. Така неупелите да влязат в храма християни можеха да проследят и молитвено да съучастват в богослужението в двора на църквата.

По време на причастния канон в центъра на храма бе поставен купел и митрополит Кириан извърши св. Кръщение на шест момчета от града. Това бе част от второто издание на кампанията „Направи го за България“, която има за цел да насърчава раждаемостта, която помага на рошителите, децата им да приемат св. Кръщение. Кръстения на едно от децата стана градоначалникът Живко Тодоров. По същото време дружи 26 деца са кръстени в храм „Св. Въведение Богородично“.

В края на литургията главният секретар на Св. Синод, Мелнишки отец Герасим, оповести решението на Св. Синод, с което храм „Св. Николай“ придобива статут на катедрален за Старозагорска епархия, а изпълняващият досега тези функции храм „Св. Димитър Солунски чудотворец“ става митрополитски.

Застанал на архиерейския трон, с многоислено слово към пристъпящите високи гости и многолюдно църковно изпълнение се обърна митрополит Кириан.

„С Божията милост в 109-ата годишнина от построяването и освещаването на храм „Св. Николай Мирликийски Чудотворец“, той отово да благослови онеия бълг, който наистина предици са възлюбил за неговата благоусрещна и духовен живот, И така, с Божията помощ, чрез молитвите на всички ви, този храм отново беше възроден и с благодат-

та на Светия Дух осветен. Нека Бог да даде този храм наистина да бъде радост и утеха за всички, които ще влязат в него. Блх искал да благодарят на всички, които са допринесли за възрождането на тази величествена катедрала“ – каза в словото си той.

За особени заслуги към Старозагорска епархия, ресекствено за храм „Св. Николай Мирликийски чудотворец“, митрополитът награди став. ик. Емилиан Димов с орден „Св. Игнатий Старозагорски“ и Мина Николава-Ангелова – с орден „Св. ап. Карл“ – I-ва степен.

„В светлите тържествени за Стара Загора дни, когато този прекрасен град чества своя официален празник, по Божия милост се удостоихме да изотролим от Всеведнати Божя Неговата божествена помощ и закрила за всички нас – за този град и за цялото ни свято Отечество. Радостта ни е онея по-голяма, защото храним, който ни събра един ден за наше общо благодарение към небесния ни Отец, се проявява саква за Катедрален храм на богохранимата Старозагорска епархия и земля полагащото му се място като център и сърце на църковно-бogosлужбвния живот в цялата епархия. Нека това ново начало, което се полага днес, бъде добро и благополучно от Бога, защото само с Неговата благодатна помощ можем да приемем и успеем своя дял от голямото божовещно дело на светата Христова Църква и уверено да вървим напред по спасителния път на светото Православие, като се утвърждаваме в апостолската и отеческа вяра, завеща ни св.врно от нашите преекстапники предици“ – каза в своето слово патриарх Неофит.

Паметни подаръци бяха разменени в края на тържествената богослужба, която завърши с гръмко многоислено, подето от цялата църква.

Вселя ИГНАТОВА
Снимки: Благовест ИЛИЕВ

НОВИ КНИГИ

„ЕДИН ЖИВОТ ИЗПЪЛНЕН С ЧУДЕСА“

3-а рождения ден на Българския патриарх и Софийски митрополит Неофит, 15 октомври, с благополучието на Светия Синод на БПЦ-Българска патриаршия, Синодално издателство подготви книга, посветена на вселенски мъмник и чудотворец Неофит Нийкийски – именния покровител на патриарха.

Тя обединява житиен и богослужбен текст – ЖИТИЕ И МОЛЕБЕН КАНОН, в чест и прослава на светецата мъмник.

Текстовете, които са старателно преведени и подготвени, се публикуват за първи път на български език. Придружени са от онадегавещата живота на светеца оригинални илюстрации, издържани според вековната православна традиция.

ЖИТИЕТО е съставено и подготвено във основа на цялата известна библиография на светеца, излязала до момента на различни езици. Научно-критическата редакция е извършена от специалист в областта на патрولوجията – доц. АР Свевослав Риболов.

МОЛЕБИЯТ КАНОН е първи превод на този текст от руски на български език. Той е дело на ставрофорен иконом Павел Гърбов, а специализираната научна консултация е направена от мюзиколога д-р Любомир Игнатов.

Оригиналите житийни илюстрации са дело на младата иконописка Юлиания Иванова.

Книгата, оформена за удобство на четенето в почти джобен формат, е предназначена както за домашно четиво, така и за богослужбена употреба.

Цената ѝ е съобразена да бъде достъпна, за да достигне до повече млади и големи боголюбиви и ги притегат към благодатната дръзно-

вена молитва на Св. МЪНЕНИК И ЧУДОТВОРЕЦ НЕОФИТ, закрилника на Българския патриарх Неофит.

Книгата е първата от новата поредица „Небожествени“ на Синодално издателство, която се числи към онази рубрика от Синаксара на Църквата, позната като Жития на светиите.

Предназначена е за млади и големи.

Небожествени са светците на Църквата ни. Те със своя пример, незлобив живот и молиствена подкрепа разкриват пътя към небесните жилица за всички онези, които упорито търсят спасителен брод през тъмната на заблуджеността и тлеността.

Поредицата ще бъде поднесена като леко и приятно четиво за хора от всички възрасти.

Всяка книжка ще се състои от две части – житийна и богослужбена. Илюстрирана с оригинални, рисува-

ни специално за нея житийни сцени, изцяло съобразени с иконописните ермични на Православната църква.

Книгата се разпространява в църковните книжарници в страната.

Телефон за заявки: 02 / 987 56 11, в. 311 и 02 / 980 30 16

Издрж на Синодално издателство: София 1000; ул. „Оборище“ № 4, e-mail: sinizda@mail.com

Цена на егрп: 3 лв.

АКТУАЛНО

Спектакълът, който не гледаме

От стр. 1

Сега нека се вгледаме в красиво „накачалите“ по фасадата на НАТФИЗ огромни плакати. Виждаме доста заглавия и между тях едно, което шокира – „Антихрист – суперзвезда“, оформено с кърваво-червен цвят на фона на килната звезда и обърнат надолу кръст.

За мен и за много други хора кръстът символизира Разпятieto, а всяка заимствана от сатанизма символика, изложена публично (а именно – на фасадата на висше учебно заведение в центъра на столицата на държава, в която по-голямата част от населението се самоидентифицира като православно), е не просто оскърбление, а открито и нагло предизвикателство и незачитане на правата и чувствата на вярващите.

Въпрос: Защо проф. Здравко Митков – идейният двигател на този проект, е сметнал за уместно да провокира с подобно заглавие и изображение? Дали авторът на плаката е действал без одобрението на професора и органите за управление на факултета? А и алузията с „Jesus Christ – superstar“ не стои убедително на фона на съдържанието на пиесата.

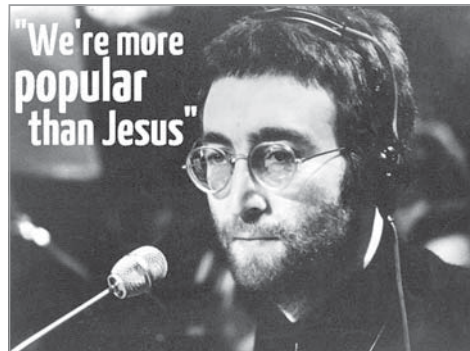
Откъс от презентацията: „Името на Нерон пренася през вековете представа за престъпност, нарицисъм, деспотизъм. Едно чудовищно съчетание на жестокост с екстравагантност, със странна сантименталност, с постоянен страх. За съжаление тази перверзна комбинация и до днес съществува в политическите практики дори на страни, които се кичат с определението „демокрация“, казва проф. Здравко Митков по повод на „Антихрист-суперзвезда“.

Любопитно е, че самият автор Миклош Хубай няма произведение с подобно заглавие. Тук може би се има предвид „Нерон играе (залага) – Седемте комедии на звяра“ (1968).

Трейлърът, който всеки може да види в интернет, показва именно перверзни действия, разнообразни и твърде натуралистични, далеч от това, на което истинският театър е призван да служи. Изказването на горещитания професор, че „в добрата комедия трябва да има и естетика“, поразява, след видяното във въп-

рсия трейлър. А и какво красиво и вечно има в обърнатото Разпятие? Къде, извинете, е естетиката? Защо никой не смее да се поругава над месечината (естествено, не призовавам, но питам) или над името на пророка Мохамед? Дали не от страх, че кърваво-червеното може да се материализира? Такива случаи има твърде много и повечето от тях са печално известни.

Още един любопитен фрагмент от телевизионно интервю със същия професор, пресъздаден дословно: „Струва ми се, че морални корективи липсват въобще в нашето общество. Аз мисля, че ние не сме религиозна нация, каквото и да говорят, и ми се струва, че онези* нации, които са израснали при строгите религиозни доктрини и са възпитани в религия, независимо дали в Православие, католицизъм или каквото и да било, все пак имат изконно кодирани в себе си морални правила. При нас това е доста отсъствало.“

– Как да тръгнем в тази посока, според Вас?
– Образование, култура и изкуство!“

Сега да се върнем на видеото от спектакъла и рекламния афиш – очевидно това се разбира под образование, култура и изкуство, казано от човек, който очевидно е осведомен за трансформацията на огромно количество катедрали в боулинг зали, кафетерии, хотели, което е и показател за „високата духовност“ на тези, които ни дава за пример на нас – „бездуховните и неправославните“. А „моралните корективи“ сигурно са оградата, построена от обърнати кръстове, които да ни пазят от проглеждане. Нека се върнем към още нещо, което за нас – „неправославните“ православни – е важно и ценно – думата „образова-

ние“ съдържа корена „образ“ и това е светлият лик на нашия Господ Исус Христос, Комуто трябва да се уподобяваме. А каквото образованието, такива ще са и културата, и изкуството... Всеки е свободен да си избира образ, към който да се стреми, но за да утвърди собствените си представи в очите на останалите, кощунството и надругаването не са най-добрият начин, а точно обратното. Или това е открита провокация?

Законът е предвидил: Чл. 164. (Изм. – ДВ, бр. 103 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г., изм. – ДВ, бр. 27 от 2009 г.) (1) (Доп. – ДВ, бр. 74 от 2015 г.) Който проповядва или подбужда към дискриминация, насилие или омраза на религиозна основа чрез слово, печат или други средства за масова информация, чрез електронни информационни системи или по друг начин, се наказва с лишаване от свобода до четири години или с пробация, както и с глоба от пет хиляди до десет хиляди лева.

И нека благодарим на Бог, че се намираме в България, където богохулството не е наказва със смърт. Но какво е физическата смърт пред духовната?

И кой най-накрая ще свали този позорен афиш, пръкнал се в центъра на град с хилядолетна християнска история да прави реклама на един извратен спектакъл чрез поругаване на нашата светиня Разпятieto?

* Уважаемият професор явно не е запознат, че св. равноапостолен цар Борис-Михаил, покръстител на българския народ, не е бил цар на „онези“ нации, а на нашата. Дано поне е чувал нещо за свети равноапостолни и славнобългарски просветители Кирил и Методий.

Анелия ПАВЛОВА

Сексуална просвета? – Да, но каква?

Въпросът за сексуалната просвета в училището е част от един по-широк въпрос – въпроса за това всяка просвета да се обърне към цялостната човешка личност, за да осигури благополучие и на тялото, и на душата. За да си изясни този проблем, човек трябва да размисли върху въпроса за своето място във времето и за своето крайно предназначение – живота във Вечността. Ние не идваме от нищото и не отиваме в нищото, защото имаме душа.

Животът не е просто един откъс битие сред небитие; без начало и без смисъл. Мнозина невярващи казват, когато стане дума за Вечността и за идеята за Бога: „има нещо“. Действително, има нещо, но за да бъде това „нещо“ разбрано, е нужно усилие за придобиване чистота на сърцето. Без Паскал казва, че на дадена степен на своето развитие разумът осъзнава, че има неща, които са над неговите възможности за разбиране. Той казва също, по своя ирационален и понятен за душата начин, че сърцето има своите основания, за да вярва. Духовните истини нито се доказват, защото са ясни за търсещата душа, нито може да бъдат опровергани, защото веднъж намерени, те остават в нея. Оня, чиито критерии не са били размити от влиянието на аморализма и чиято съвест поради това е останала будна, ще ги приеме като ценности. Съвестта ни говори, че има нравствен закон, с който трябва да се съобразяваме, освен ако сметнем, че всеки трябва да бъде свободен да прави каквото си иска.

Моралният релативизъм, според неговите привърженици, „разкрепостява“ човека от „оковите на лицемерния морал“ (за да не бъде разобличен, никой от „разкрепостяващите“ не казва какъв е този тежен „нелицемерен морал“). Ако една личност не е достатъчно верово просветена, тя няма да усети как ще се хване на въдицата – воденето към постепенно привикване към аморализма. „Разкрепостяващите“ или не усещат хитрата уловка (на която сами те са жертва), или ако я усетят, я прикриват, за да бъде заблудено обществото. Така те отварят вратите за всеки да върши всичко, а веднъж отхвърлена задължителността на един кодекс от правила, после няма спирание.

В такава светлина трябва да се разглежда съдържанието на един курс по сексуална просвета. Последната трябва да бъде насочена към подготовянето на младежта за семеен живот, не за „съжителство на семейни начала“ (формата, при която съжителстващите много се обичат, но... не смеят да поемат отговорност един за друг!). Бракът, като всяка човешка институция, не може да реши всички пробле-

ми, но той няма работеща алтернатива. Единствено в брака природната връзка между мъжа и жената придобива нравствена стойност и това става, защото те свързват живота си. Затова и Господ Исус Христос го е благословил и затова Църквата го е обявила за тайнство. Понеже, както казах, бракът не може да реши всички трудности, хората със секуларно (светско), т.е. недостатъчно духовно, мислене често встъпват в объркани взаимоотношения.

Това става, защото светският морал практически не дава правила. Той пакокси на младежите и девойките – когато те няма изградени християнски норми на поведение, а се водят по ума на свои връстници и лекомислено следват своите желания, те лесно стават жертви на хитри жени и мъже. Това е така, защото светският морал си служи предимно с разтегливи формули като: „нищо човешко не ми е чуждо“, „всеки има право на любов“ и т.н. Някои телевизии и други медии натрапват модели на поведение, които, за съжаление, се следват от мнозина измежду младежите. Ето пример на погрешен подход по отношение на семейството:

Училищна психоложка разговаряше с ученички за брака. Едно от момичетата, когато говореше за семейството, спомена веднага за битови проблеми: готвене, пране... И психоложката я „поправи“: „Защо говорите за готвене, пране, а не за любовта?“ Момичето, където по инстинкт, където поради възпитание, постави въпроса правилно – важно не е любовното увлечение, а това да си създадеш семейство. Очевидно, не е достатъчно младежите и девойките да бъдат информирани само за това как да се пазят от венерически болести и нежелана бременност. Трябва да се работи и за изграждането на цялостни личности – с морални критерии и волеви качества, подготвени за ролята си на съпрузи (думите „съпруг“ и „съпруга“ идват от ц. сл. дума „съпруг“ – *впряж*), те са *съвпрегнати*, защото поемат общ път, по който да запазят топлината на семейното огнище и да отглеждат добро и здраво потомство.

Становището на Св. Синод относно проекттекста на Закона за детето, становище поместено на официалния сайт на Патриаршията, включва и бележки по въпроса за сексуалната просвета в училището. Необходимо е всеки просветен гражданин да прочете това становище, за да не се подведе па по неинформирани твърдения и да определи своята собствена позиция.

Въпросът за това каква да бъде сексуалната просвета в училище, е въпрос, който засяга опазването устоите на нацията.

Александър ГОСПОДИНОВ

ЦЪРКОВНО БОГОСЛУЖЕНИЕ

Богослужебна прослава на св. Йоан Рилски

Продължение от бр. 19

2. „Търновска“ служба за Пренасяне мощите на св. Йоан Рилски (19 октомври) с канон от Георги Скилица на шести глас, запазена в най-ранен препис от XIII в. в Драгановия миней; в препис от началото на XIV в. в Петербургския миней с нов канон на осми глас; и препис от началото на XV в. в Празничен миней.

Вторият етап се разделя на две рилски редакции на службата:

1. Редакция, основана на службата за Успение, с канон на първи глас от Георги Скилица, известна в най-ранен препис от Скопския миней от 1451 г.;

2. Новоизводна редакция, в която каноните на Георги Скилица на първи и втори глас се комбинират с други канони от осмогласието. Тази нова редакция представлява преработка на службата от Скопския миней с канон и добавени нови рилски песнопения.

Ранните служби в чест на св. Йоан Рилски са основа за съставяне на по-късните рилски редакции, съставени в съответствие с новия Йерусалимски типик, наложил се след края на XIV в.

В навечерието на 1 юли 1469 г. мощите на св. Йоан Рилски са пренесени от Търново в Рилския манастир. Събитието е описано от Владислав Граматик в известната „Рилска повест“. Връщането на мощите в манастира представлява нов етап в развитието на култа към светеца, установен е нов празник (1 юли), за чието отбелязване Димитър Кантакузин съставя Житие с малка похвала и Служба за връщането на мощите.

Дълго време Службата и историята на текста ѝ не са били предмет на изследване. Йеромонах Неофит Рилски, който е първият ѝ издател, счита цялата служба за дело на Димитър Кантакузин. Той е издирил преписи в манастирската библиотека, съпоставил е текстовете им, забелязал е разликите между тях и е избрал най-подходящите, за да осъществи своето издание. За първи път службите са издадени от отец Неофит Рилски през 1836 г. в Белград. Скоро след това той направил второ издание, което било конфискувано от властите в Османската империя. В изданието е включен канонът на втори глас. Отец Неофит Рилски признава, че е поправял текстовете, като е внасял нещо от себе си.

Когато описва връщането на мощите на св. Йоан Рилски от Търново в Рила, Йордан Иванов споменава за автора и вре-

мето, когато е съставена Службата: „Ученият велможа Димитър Кантакузин, който бил дошъл за тържеството в манастира, съчинил особена служба за пеене през светлия ден: на тоя ден той лично произнесъл и похвално слово в чест на св. Ивана Рилски пред голямо стечение на народа“. Според Йордан Иванов службата е писана на църковнославянски език, а не на гръцки.

Васил Сл. Киселков твърди категорично: „Димитър е написал това си творение, за да даде възможност на рилското братство по-тържествено да отпразнува 1 юли 1469 г. – деня, в който мощите на св. Иван Рилски били донесени в манастира“.

Най-задълбочен анализ на Службата за връщането на мощите на св. Йоан Рилски е направен в книгата „Димитър Кантакузин“ на Георги Данчов. В нея авторът разглежда въпроса за времето на написването ѝ, интересува се от нейната структура, анализира съдържанието ѝ. Георги Данчов изказва мнение, че Димитър Кантакузин е автор на Службата и че тя е съставена за деня на тържествено отбелязване на празника Връщане мощите на св. Йоан в манастира на 1 юли 1469 г. С установяването на тази дата завършва празничният цикъл за светеца.

Поради тежките условия в поробената от турците българска държава, Кантакузиновата служба не е получила разпространение в повече преписи. Най-ценните от тях се съхраняват в ръкописната сбирка на Рилския манастир. До нас не е достигнал ръкопис от времето на възникването на Службата. Пълните преписи, с които разполагаме, са от XVIII в. и са обединени, заедно с другите две служби за св. Йоан Рилски – за 18 август и 19 октомври. Изследванията на преписите показват, че Службата за връщането на мощите на св. Йоан Рилски (1 юли) не е претърпяла редакции, следователно в дошлите до нас преписи е запазен Кантакузиновият текст. Историята на текста на Службата най-добре е засвидетелствана в пълните преписи:

1. Рилски препис на монах Йоасаф. Той е направен през последната четвърт на XVIII в. и в него са поместени службите за трите празника на св. Йоан Рилски. На първо място е представена Службата за 18 август – Успението на св. Йоан, следвана от Службата за 19 октомври – Пренасянето на мощите, и накрая е представена Службата за 1 юли – Връщането на мощите от Търново в Рилския манастир. Ръкописът се съхранява

под № 1/25. В този най-ранен препис Службата на Димитър Кантакузин е пълна и по структура отговаря на изискванията на Йерусалимския типик. Тя има три дяла: Малка вечерня, Велика вечерня и Утрения. Специфично за канона е това, че осма песен има един тропар по-малко – три тропара и хвалитните стихирни са поставени на пети глас по подобно „Радуий постническик“.

2. Препис на йеромонах Теофил от 1791 г. Той е поместен в ръкопис № 5/13 от сбирката на Рилския манастир и съдържа жития и служби на св. Йоан Рилски. Йеромонах Теофил предава пълния текст на Службата, с изключение на богородичния тропар на VI песен. Ръкописът е използван от Неофит Рилски и вероятно е бил един от източниците му при подготовката на изданието от 1836 г.

3. Манастирски препис от края на XVIII в. Той се намира в ръкопис № 5/32, съдържащ служби и жития на светеца. Текстът на Службата на Димитър Кантакузин в него е пълен.

4. Препис на йеромонах Данил Хилендарец от 1809 г. Той е поместен в ръкопис със служби и жития на св. Йоан Рилски – № 1/27. Съставът на ръкописа е разширен с преписи на каноните и житията на светеца и съдържа пълния текст на Службата на църковнославянски език.

5. Синодални преписи. В ръкописна архивна единица № 301 на Църковния историко-архивен институт към Българската патриаршия се съхраняват ръкописни материали на Недю Жеков, сред които са и два преписа на Кантакузиновата Служба за св. Йоан Рилски. Внимателният прочит и съпоставката на текстовете показват, че това са преписи на изданието на йеромонах Неофит Рилски.

Службата за Връщане мощите на светеца в Рилския манастир, Димитър Кантакузин е написал на езика, на който през 60-те – 70-те години на XV в. пише Владислав Граматик. Пълните преписи на службата, написана от Димитър Кантакузин, са с непроменена структура и състав – Малка вечерня, Велика вечерня и Утрения с един канон. В българската средновековна литература този тип се утвърждава през XIV в. в творчеството на св. Патриарх Евтимий и търновските химнописци. Службата за Връщането на мощите от Търново в Рилския манастир показва съхраняването на тази традиция в дейността на Рилската школа от втората половина на XV в.

Следва
Ик. Йоан КУКОВ

За познаването на волята Божия

Ееенната красота вече си отиваше, дърветата постепенно се оголваха и се готвеха за зимен сън. Отец Йоан използваше кратките дни за усилено четене. Той реши да прочете от край до край „Отечника“, „Наставленията“ на св. Ефрем Сирий, „Беседелите“ на светите отшелници и подвизници Антоний, Макарий, Исаак Сириец, Йоан Касиан и други, за да научи някои нови неща за своето положение на човек напълно уединен.

Интересуваше го на първо място въпросът за познаването на волята Божия. Той знаеше, че основно ръководство за познание и изпълнение волята Божия както за миряни, така и за монаси, е Священното Писание, в което са дадени Божиите заповеди. Шом знаеш заповедите и ги изпълняваш, ти вършиш волята Божия. Но има случаи, когато не е ясно как трябва да постъпи един човек, за да изпълни, или за да не наруши волята Божия. В такъв случай един вярващ мирянин ще попита своя духовен отец, своя свещеник. А монахът? Ако един монах живее в общежитие, той е поставен под послушанието на игумена или на определен му старец, духовен ръководител и наставник. За него волята Божия ще бъде да попита стареца си и да изпълни поръчението му. Но кого да попита един отшелник, който няма никого, освен Бога? Вдълбочавайки се в аскетическите писания, отец Йоан намери лесен отговор: когато един монах се е отдал на пълно уединение, той е направил това от любов към Бога и с пълно упование, че Бог ще бъде с него. Това означава постоянна молитвена връзка на отшелника с Бога и постоянна получаване на вътрешно благодатно ръководство от Бога. Възприел отшелническия подвиг не само по собствено желание, но и по послушание на своя духовен ръководител йеромонах Борис, отец Йоан беше встъпил в подвига с пълна вяра и трогателно упование. Следователно сега не оставаше друго, освен да продължи да се подвизава, без да отслабва в упованието, че Бог е с него. И той си спомни за единствения съвършен образец на послушание към волята Божия и на упование: Исус, Който беше Бог, равен на Небесния Отец, но Който остави всичко и стана най-смирнен човек, и Който като такъв показа послушание „дори до смърт, и то смърт кръстна“ (Фил. 2:8).

От тази проверка отец Йоан стана още по-непоколебим в упованието си. Той вече бе имал десетки случаи на невидими, но реално благодатно ръководство. Всеки път, когато бе се обръщал с зорещата молитва към Бога да му бъде открито как да постъпи, той не бе посрамван. Той знаеше, че светият му ангел винаги е до него. Уверен беше също така, че и двамата му ръководители от небесния свят, съименниците му Йоан Кръстител и Йоан Бозослов никога няма да го оставят без своята помощ. Дръзваше даже да има върховна увереност в истинността на Христовите думи: „Ще го възлюбя и ще му се явя Сам“ (Йоан. 14:21) и в това, че тези думи се отнасят и до него.

И така, той беше непоколебим в упованието си на Божията помощ и знаеше, че тя ще му бъде давана всякога в подходящия момент. Също, много добре съзнаваше, че няма човек, когото Бог да не изпита, и че най-големи изпитания се изпращат на ония, които имат пълна любов към Бога и пълно самоотречение от своята воля. Знаейки това, той омакваше всеки път изкушението, бидейки готов да се въоръжи с молитва и търпение, с вяра и упование.

Из книгата „Преподобни Йоан Рилски“ на архим. Методий Жерев, Синодално издателство, 2018 г.

Книгата „ПРЕПОДОБНИ ИОАН РИЛСКИ“ е написана по времето, когато нейният автор, рилският монах Методий (Жерев), е игумен на Рилската св. обител. И когато българският народ, току-що освободил се от верско потисничество, е застрашен да изгуби своята връзка с православната традиция и учението на св. отци по причина поставянето във все по-голямата изолация на истинските образци на православното подвижничество – монасите.

С вяра и надежда в своя и на българския род свят отец и покровител – св. преподобни Йоан Рилски, авторът прибягва до образа му, за да разкрие изумителни подробности от живота на монаха и въобще на живота според Христа. Така книгата е един своеобразен наръчник за живот в Христа. Един ласкав зов на рилски монах, посветил целия си живот на обичия си български род и на молитвите за него.

ПЪТЕПИСИ ОТ СВ. МЕСТА

Икона „Св. Богородица Гравалиотиса“

Продължение от бр. 19

Поклонение до гръцките острови в Йонийско море

него. Островът се свързва със сушата чрез понтонен мост, който на всеки кръгъл час се завърта перпендикулярно и се превръща в плавателен съд. Така каналът се отваря и чакащите корабчета преминават през него.

В главния град, едноименен на острова, църквите са силно повлияни от венецианската традиция. Градчето е приятно, с романтични улички и уютни заведения, кафенета и малки магазинчета.

Тук посетихме мъжкия манастир „Св. Богородица Фанеромени“, намиращ се на 3 км от главния град.

Света Богородица е закрилница на острова. Тук са проповядвали ученици на св. ап. Павел – Иродион и Сосион (първия епископ на острова), които построяват малък храм посветен на нея. След Първия вселенски събор двама от св. отци на Събора построяват килии около църквата и се подизават тук.

Наименованието „Фанеромени“ означава „явила се“, „открила се“, заради неръководното изображение на св. Богородица върху дъска, явило се в Константинопол през V в., след множество молитви и пост на

Отиваме в близкото градче Пастра, където се покланяме в църквата „Успение Богородично“. Тук всяка година на храмовия празник се случва друго чудо при дръвната икона „Света Богородица Гравалиотиса“.

Названието произлиза от начина, по който е била намерена иконата. Преди много години главният чорбаджия в селището бил някой си Контес Лианос. Било началото на месец август и всички трябвало да се включат в подготовката за жътвата: трябвало да се изчистят лозята от сухите клони и треви с гребла, които на местен език се наричали „гравала“. Но се случило нещо необичайно. На един от зъбците на греблото се закачила дървена отломка и слугата забелязал, че на нея е изобразен ликът на св. Богородица. Изумен и изплашен, той на бегом отишъл при Контес, който не обърнал сериозно внимание и му казал да я отнесе в местната църква.

През нощта обаче Контес видял Майката Божия, която го попитала недоволно: „Защо ме взе от моя дом?“ Изплашен и треперещ, той още в ранно утро отишъл в църквата, взел иконата и се върнал с нея у дома си. Контес имал болна дъщеря, прикована в инвалидно кресло. Щом влязъл въкъси с иконата в ръце, дъщеря му мигом се изправила и с бавни стъпки се приближила до иконата, като благоговейно ѝ се кланяла.

Контес започнал да строи църква на мястото, където била намерена иконата. Но там работниците забелязали нещо странно и удивително. По сеното и сухите клонки, където била намерена иконата, се появили малки нови пъпки, готови да разцъфнат в свежи лилиуми и зелени листа.

И до днес всяка година на 15 август, деня на света Богородица, разцъфват сухите цветя, които жените от селището в памет на това първо чудо събират от април до май. Цветовете първо стоят на домашния иконостас, изсъхвайки там, а на първи август ги отнасят в църквата. Местният свещеник отваря чудотворната икона на Пресвета Богородица и поставя в нея цветята. От 10 до 15 август върху сухите клонки покарват зелени листа и пъпки. В празничния ден, след св. Литургия свещеникът отваря иконата и раздава от разцъфналите клонки и цветя на хората за благословение.

Първата църква съществувала до 1848 г., след това изгоряла. От пожара оцеляла само чудотворната икона, която се намира в храма, който посетихме. Разбираме, че нашите души са като изсъхнали от греховете ни клонки, а света Богородица с благодатната си сила ги прави да разцъфтят наново.

На следващия ден отплаваме с ферибот от малкото островно пристанище Фискардо и напускаме о-в Кефалония, за който се казва, че има форма наподобяваща на жаба.

Пътуваме малко повече от час до о-в Лейфада.

Лейфада първоначално е бил полуостров, но изкуствено е прокопан канал за улесняване на корабплаване

Иконата, закрилница на о. Лейфада, в манастира „Св. Богородица Фанеромени“

монаха Калист. А той след това само добавил цветовете.

Манастирът много пъти е бил разрушаван през вековете, но винаги оставал като фар, просвещаващ народа и верен на Православие. Тук има и параклис, посветен на св. Силуан Атонски, с мощи на св. Силуан, част от Кръста Господен, мощи на св. Арсений Кападокийски, стъпалото на св. Лазар, св. Пантелеймон, св. Макрина, св. Георги Янински, св. Никифор.

Разказва се за едно чудо, случило се в манастира. Семейство било на почивка в Лейфада и на тръгване хазияте ги упътили да посетят манастира на Божията Майка. Те тръгнали да посетят „забележителността“. По пътя срещнали една жена, която потвърдила, че са в правилната посока. Казала им още, че идва от манастира и ще се върне след малко, защото там живее, така че ще се видят отново. Непознатата както внезапно се появила, така и внезапно изчезнала. Много

впечатлени от срещата с нея, те продължили. Какво било изумлението им, когато отишли в манастира и приближавайки се до голямата чудотворна икона на Богородица, видели, че това е същата жена. Животът им се променил изцяло и намерили истинския му смисъл в православната вяра. От невярващи те станали вярващи християни.

Тук научаваме, че в Йонийско море се намират три-ма стражи на Православие: св. Спиридон на о-в Корфу, св. Дионисий на о-в Закинтос и св. Герасим на о-в Кефалония. Триа колоси на светостта, чиито цели нетленни тела образуват благодатен сияещ щит, който пази чистотата на православие. Чудни са делата Ти, Боже!

Нашата богата поклонническа програма завършва с посещението на тази свята обител.

Отиваме в хотела. Стаите са в малки къщици, разположени терасовидно. От терасата, където вечеряме и от хълма се открива красива гледка към морето, което е съвсем близо. На сутринта потегляме за България, отнасяйки спомена за тези красиви морски гледки, за свежия морски въздух и чудните благодатни места, които посетихме и се поклонихме.

Отиваме в централния град Лейфада, минаваме по понтонния мост и влизаме в западната част на Централна Гърция. В ляво се намират останките от крепостта Агия Мавра.

Пътуваме към град Превеза през тунел, прокопан под морето и свързващ Аквиум с Превеза, т.е. западната част на Централна Гърция с географската област Епир. Общата му дължина е 1570 м, като близо километър е подводната му част. Мостът, модерно и скъпо струващо съоръжение, е строен 7 години и се експлоатира от 2002 г.

Превеза има стратегическо местоположение. Наблизко са руините на античния град Никополис и стени от крепостта на Аквиум. Тук се е провела решителната битка при Аквиум от последните военни действия на гражданската война на Римската република. Това е една от най-големите морски битки в древността. Тя се провежда на входа на Амбракийския залив в Йонийско море и е с победен завършек за Октавиан срещу Марк Антоний и Клеопатра. Една човешка драма в историческия вихър на своята епоха.

Отминаваме тези исторически местности, почти заличени от потока на вековете, и пътуваме на север. Вляво се вижда Янинското езеро и островът в него със старинните си манастири. Всичко е свежо и зелено, окъпано в слънчевото изобилие на настъпващото лято. На около зелени поляни, стада с агънца – идиллични успокояващи картини се редуват.

Отново виждаме Мецово – с къщи, разположени по слънчевите терасирани склонове на планината. Минаваме по моста на р. Венетикос. Минаваме Козани, Гривена, Трикала, Кастория – познати имена. От двете страни на магистралата се простират зелени поляни, долове и клисури. Виждаме отклонението за Лариса и Верия, р. Алиякмонас, планината Пиерия. В далечината се показват сградите на манастира, посветен на св. Йоан Предтеча. Зърваме го за миг и пак следват дълбоки клисури, поляни, гори. На около 100 км от Солун завала силен дъжд, но като отминахме този участък, небето отново се проясни и слънцето пак ни съпровожда.

Продължаваме нашия път към дома обогатени с благодатните дарове на поклонническото ни пътуване. Всички сме умиротворени и видимо доволни, в приповдигнато настроение, отново докоснали се до толкова свети места и усетили Божията милост, грижа и промисъл за всички нас.

Нася КИНЕВА

ЗАПОЧНА АБОНИРАНЕТО ЗА „Църковен вестник“ – 2019 г.

1 година	30,00 лв.
6 месеца	15,00 лв.
3 месеца	7,50 лв.
ед. цена	0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000, ул. „Оборище“ № 4
тел. 02/987-56-11 / в. 245
За абонамент: 02/987-56-11 / в. 131
e-mail: sinizdat@gmail.com

Отговорен редактор на броя:
Анула Христова

Материали се приемат в електронен формат.

Сумите за абонамент да се изпращат по банкова сметка или с пощенски запис на името на Танка Гончева Христова, като се изпращат точният адрес и пощенският код на абоната!
Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ:
УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин“ № 58
IBAN BG97UNCN96601018147018, BIC код: UNCRBGSF

„Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.